

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК НОВИЙ ШЛЯХ

THE NEW PATHWAY UKRAINIAN WEEKLY LE NOUVEAU CHEMIN HEBDOMADAIRE UKRAINIEN

Четвер, 1 грудня 2011, Рік 81, Число 47 • Thursday, December 1, 2011 Volume 81, Number 47

Ukrainian Genocide Remembered

On Saturday, November 26 at 11 am., a commemorative service in remembrance of the victims of the Holodomor in Ukraine 1932-33 took place at the Dormition of the Mother God Ukrainian Catholic Church in Mississauga, Ont., organized by the Ukrainian Canadian Congress – Toronto Branch. The Most Rev. Chmilar, Bishop of the Ukrainian Catholic Eparchy of Toronto and Eastern Canada, His Grace Bishop Andriy of the Ukrainian Orthodox Church of Canada – Eastern Eparchy, and the His Eminence Bishop Vincent Nguyen of the Catholic Archdiocese of Toronto, together with local clergy offered a memorial service for the millions who died as the result of the Holodomor Artificial Famine Genocide, carried out by the Communist Party against the Ukrainian nation, subjected to the harsh rule under the regime of Stalin.

Following the church service, everyone present gathered in front of the church at the memorial built last year in honour of the victims of the Holodomor, constructed and sponsored by well-known benefactor Evhen Kostuba. UCC Toronto President Oksana Rewa expressed the community's collective sadness and grief, and a magnificent wreath with red roses was placed at the foot of the memorial.

In a short programme, respect was paid to the innocent victims of The Great Famine not only by leaders and members of Ukrainian organizations and affiliates, but notably by Oleksandr Danyleiko, Consul General of Ukraine in Toronto, and by Canadian politicians

from all government levels: Federal Members of Parliament Ted Opatz, Wladyslaw Lizon, and Bernard Trotter; former MP Borys Wrzesnewskyj representing interim Liberal Party Leader Bob Rae; new Ontario Speaker and MPP Dave Levac; and City of Mississauga Mayor Hazel McCallion. There also were representatives of the Polish and Italian communities in attendance.

Individuals of particular significance at the commemoration were witnesses to the Holodomor – Fedir Strohyj, Mykola Latyshko and Vira Kanareyska, who repeatedly shared their memories of what they endured during this tragic chapter of Ukraine's history.

After the commemorative programme at the memorial, all participants entered the Church Hall for lunch, appropriate for a Holodomor service – plain borscht and dark rye bread. UCC Toronto President Oksana Rewa again spoke during this occasion.

Former UCC Toronto President Markian Shwec read aloud a petition and asked all present to sign it requesting the House of Commons and Canadian government to create a permanent exhibit about the Holodomor in Ukraine 1932-1933 at the new Canadian Museum for Human Rights in Winnipeg.

Not only should every Ukrainian remember the Great Famine as a tragic page in our history, and its innocent victims, but it is the duty of every one of us to tell the entire world about it, so that the like not be repeated anywhere ever again!

Canada recognizes the Holodomor as famine genocide, along with many other nations.

The Fourth Annual National Holodomor Awareness Week ran this year from November 21-27. The fourth Saturday of November (26th) is Holodomor Memorial Day in Canada - honoured in Ukrainian-Canadian homes by a moment of silence at 7:32 pm. (19:32). Church services across the country were held on Sunday, November 27. Throughout the week black flags were displayed in public to mark the solemn occasion.

Photos: Markian Radomski

Янукович і далі не визнає Голодомор геноцидом?

Іван Фаріон

Тисячі українців у різних кутках світу відзначили 26 листопада День пам'яті жертв Голодоморів 1921-1922 рр., 1932-1933 рр., 1945-1947 рр., що були наслідком тоталітарної політики радянської влади. У храмах відбулися панахиди за померлими від голодної смерті. До пам'ятників убитим голодом лягли квіти, букетики пшеничних колосків, хтось приносив шматочки хліба, жменьку зерна, яблука. У вечірніх вікнах з'явилися лампадки, свічки...

Цього року до Меморіалу пам'яті жертв Голодоморів у Києві вперше у часи незалежної України прийшли чинний президент Віктор Янукович і три його попередники – Леонід Кравчук, Леонід Кучма, Віктор Ющенко. На цю церемонію всі їхали в одному автомобілі. Напередодні Ющенко, при керівництві якого по всій країні почали споруджувати обеліски і пам'ятні знаки жертвам Великого

Вшанування жертв Голодомору в Києві

Holodomor commemoration participants at respectfully modest lunch after prayer and remembrance service of Famine Genocide victims in Soviet Ukraine 1932-1933

Продовження на стор. 2

НОВИЙ ШЛЯХ

The New Pathway Publishers, Limited
145 Evans Ave., Suite 210,
Toronto, Ont., M8Z 5X8 Canada

Publications mail agreement No. 40005756

Призначення націоналізму

Націоналізм вкотре виходить на політичну авансцену сучасної України. Фактично не минає і дня, щоб не ламалися списи довкола тлумачення цього поняття в контексті існуючих політичних і соціально-економічних реалій.

Без сумніву, підстав для “ренесансу” націоналізму в Україні достатньо. Впродовж більше року випробовується терпіння нації. Намагання впровадити російську мову як другу державну, прирівняти червоний (насправді окупаційний) прапор до державного, встановити пам’ятники катові українського народу Сталіну, остаточно зрусифікувати вітчизняний інформаційний простір, врешті – недвозначні натяки ввести російський рубль замість української гривні – все назване і неназване не може не підняти нову хвилю українського націоналізму.

На цьому тлі в суспільстві створюються різні образи націоналізму. Останнім часом їх різноманітність просто вражає. Проте найбільш поширених, які експлуатуються у вигляді політичних технологій для одурманювання людей, кілька.

Зокрема, в Галичині, де рівень національної свідомості українців завжди був високим, настирливо нав’язується думка про існування специфічного “галицького націоналізму”. Вже не один рік окремі місцеві “інтелектуали”, на противагу, як вони кажуть, “цінностям Донбасу”, намагаються вкоренити ідею політичної і культурної окремішності Галичини, сепарація якої від Великої України, а отже, “Донбасу” дозволить зберегти питомий український дух, справжню українську історію, мову, культуру і традиції. Прообразом “такої України” вважається ЗУНР (Західно-Українська Народна Республіка) – Українська держава, яка утворилася на території Західної України у 1917 році.

Не вникаючи глибоко у пояснення щодо абсурдності такого “націоналізму”, варто лише наголосити, що він став виявом ідеологічної і політичної слабкості Галичини, яка колись небезпідставно вважалася українським П’ємонт.

При цьому треба зауважити, що ідея “самостійної Галицької України” хоч і залишається маргіальною, проте може активно експлуатуватися під час наступних виборів з усіма наслідками, які з цього випливають.

Дзеркальним відбиттям “містечкового націоналізму” Галичини стало формування образу начебто модерного націоналізму, який має бути максимально адаптований до сучасних українських реалій. В основі такої ідеї лежить намагання сформувати політичну націю без врахування етнічної компоненти, яка, на думку апологетів, дратує Схід і Південь, а особливо Росію, отже, не дозволяє об’єднати українські землі у міцну державу.

Для цього придумуються найдивовижніші ідеологічні конструкції: від “ліберального націоналізму” – до “прагматичного захисту національних інтересів”. Їх мета – нівелювати національну ідентичність українців. Кожен робить це по-своєму: одні хочуть зробити нас більше європейцями, ніж українцями; другі – “радянськими людьми” в імперії Путіна-Медведева.

Соціальна і політична ніша таких “націоналістів” значно ширша, ніж у прихильників “Галицької України”, а значить, більше небезпечна для нації і держави. Якщо у першому випадку йдеться про слабодухість і зрадництво, то в другому – одурманення й асиміляцію українського народу.

Врешті, ще один образ “українського націоналізму”, що його в основному культивують деякі як закордонні, так і вітчизняні засоби масової інформації.

Дедалі активніше робляться спроби ототожнити український націоналізм із ксенофобією, шовінізмом, невинуватою агресивністю. Для цього, з одного боку, на щит піднімаються радянські стереотипи про “звірства ОУН-УПА” під час Другої світової війни. З другого – миттєво тиражуються заяви різних провокаторів, а то й дурнів, які вирішили, що чим голосніше вони видаватимуть, скажімо, расизм за націоналізм, тим вагомішими будуть їх політичні

дивіденди.

На перший погляд, інтереси різних псевдонаціоналістичних груп сьогодні не збігаються, адже їх представники поділені географічно та за політичною приналежністю. Однак практично завжди їх діяльність лише шкодить загалом Україні та її народові, та українському націоналізмові зокрема. У цьому плані характерна дискусія у ЗМІ щодо місця і ролі Митрополита Андрея Шептицького і провідника революційної ОУН Степана Бандери. Одні навипередки запевняли, що з часом християнські ідеї Митрополита перемогли, натомість націоналістичні С. Бандери зазнали краху. Другі стверджували, що все якраз навпаки. Насправді не треба бути особливо проникливим, щоб зрозуміти, що і Шептицький, і Бандера кожен по-своєму, але зробили вагомий вклад у здобуття Україною незалежності. А це – головне!

До речі, про один промовистий факт з історії взаємин предстоятеля УГКЦ Андрея Шептицького і ОУН. Свого часу Варшава, невдоволена подорожами Митрополита європейськими столицями, де він захищав політичні і культурні права українців, що опинилися під польською окупацією, не дала йому

офіційного дозволу на повернення до Львова. ОУН, яка на той час мала дуже непрості взаємини з Церквою і Митрополитом, одразу ж розробила план його прибуття в Україну, який передбачав у тому числі нелегальне повернення. А спецоперацію ОУН очолив особисто її тодішній провідник полковник Андрій Мельник. Це – яскравий приклад справжнього, дієвого і конкретного вияву українського націоналізму.

У чому ж призначення націоналізму сьогодні?

Передусім у реалізації його головної мети – утвердження державності української нації. Лише націоналізм може гарантувати нації її етнічну, культурну, мовну самобутність і політичну незалежність у кордонах нинішньої держави, а відтак перспективу у глобальному світі. Кожен, хто став на шлях націоналізму, має усвідомлювати це призначення, а не спокушатися простими відповідями на непрості виклики.

Свого часу один із визначних діячів Організації Українських Націоналістів Дмитро Андрієвський порівнював націоналізм з лезом, яке є вкрай необхідним предметом, але в руках дитини може стати небезпечною “іграшкою”. Але націоналізм – не забавка для дітей, бо на кону найдорожче – майбутнє України!

Богдан Червак,
перший заступник голови ОУН

Купівля та продаж нерухомості

Надія Баб'юк

Realtor Member/
Агент з продажу-купівлі нерухомості

HomeLife/
Cholkan Realty Corp.

tel: 416.236.7711 cell: 416.835.7442
nbabyuk@hotmail.com www.hlcholkkanrealty.com

304 The East Mall, Suite 102, Toronto, ON M9B 6E2

Власне житло – надійна інвестиція!

KNIGHTS OF COLUMBUS
SHEPTYTSKY COUNCIL 5079

МАЛАНКА 2012 MALANKA

СІЧЕНЬ – 14, 2012-JANUARY

RENAISSANCE BY THE CREEK
3045 SOUTHCREEK RD., MISSISSAUGA

Вступ від особи \$125.00 ADMISSION PER PERSON
ЦІНА ВКЛЮЧАЄ ВЕЧЕРЮ І НАПИТКИ
PRICE INCLUDES DINNER AND PREMIUM OPEN BAR
MIDNIGHT SEA FOOD BUFFET

FOR TICKETS PLEASE CALL JOHN GULA (416) 259-8932

By Bohdan Kolos

From various parts of Canada and the United States, they came to meet family members they never knew existed.

In July, the St. Volodymyr Cultural Centre in Oakville, Ont. saw 175 members of the Martyniuk Family reunite for the 100th anniversary of their first ancestor arriving on North American soil. This was the elder brother of eleven siblings who immigrated to Canada from the village of Sorots'ke in the Ternopil region of Ukraine.

The event celebration buzzed with the comparing of notes and studying old photos and mementoes. Family members created displays, shared photos and laid out their personal histories.

During the official greetings, the Masters of Ceremony Daria Kowalyk and Oksana Martyniuk greeted the celebrants and described some of the obstacles that they overcame to get everyone together.

"It really was a cooperative effort of the organizing committee members that made it happen," said Daria Kowalyk. "And without the organizational skills of Uliana Yaworsky it wouldn't have come together," she added.

The Ontario-based organizing committee included: Olly Doran, Daria Kowalyk, Vera Litynsky, and Lu

Taskey from Toronto; Tania Martyniuk and Cathy Volpe from Hamilton; Uliana Yaworsky from Mississauga; Oksana Martyniuk from Grimsby; and Natalie Chapman from Oakville.

The Family Tree, (which prints out to eight feet in height in 12pt Arial), was traced back to Ivan Martyniuk (born 1860) and Anna Chuderska (born 1864). It was their children, five of whom made their way to Canada and eventually to the United States. The ancestry can be traced back seven generations to the first immigrant, but the family detectives have documented family members back to the early 1800s. Through genealogical research and just the plain use of the *Internet* and phone calls, it was possible to track down the seven generations.

Everybody had stories to share about their family branch. It was revealed that Ivan Martyniuk's father, Hnat, was a head chef for a Polish Count before the turn of the previous century.

It was brother Joseph Martyniuk who first came to Canada alone in 1911. He worked on the railroad and over time, helped others make their way to North America for the opportunities that were available.

Brother Leon Martyniuk came to Canada a year later in 1912 and also worked for the railroad which saw his

family move from town to town. He had three children and helped others as much as he could.

Brother Franz Martyniuk was a celebrated church choir master in both Windsor and Grimsby, Ontario, and lived to be almost 104.

Brother Hnat Martyniuk was a member of the Ukrainian army - *Sichovi Stril'tsi*, and later worked as a chef in the residence of Metropolitan Andrey Sheptytsky. He arrived in Canada after the end of World War II.

Sister Julia Kazia Yaworska (nee Martyniuk) was educated as a teacher in Lviv, Western Ukraine, and used those skills when she arrived in Canada in 1927. In Windsor, Ontario, Julia became very active in the organized Ukrainian community. She was a teacher at the Ukrainian National Federation Hall and then was President for ten years of the Ukrainian Women's Organization. She worked in the UNF

(L. to R.): Julia (Kazia) Yaworska, Joseph and Helen Martyniuk in the early 1950s

for most of her active life.

Today, 310 members of the original Ivan/Anna Martyniuk Family can be found throughout North America - in the United States in Michigan, Massachusetts, West Virginia, Georgia, Colorado, Texas, Utah, and California. In Canada, members reside throughout Ontario and as far west as Alberta.

Three brothers who came to Canada to start new lives (L. to R.): Joseph, Franz, and Hnat Martyniuk

Хрестоматія з Голодомору

На сьогодні зібрана значна кількість матеріалів про страхітливий злочин ХХ ст. — Голодомор в Україні 1932-1933 рр. Проте не існує єдиного доступного джерела для англomовної аудиторії. Щоб заповнити цю прогалину, КІУС планує видати The Holodomor Reader. Книга міститиме великий обсяг інформації: свідчення жертв і очевидців, журналістські репортажі, наукові статті, документи, художні твори. Нове видання стане хрестоматією для студентів, науковців і нефаківців.

**Станьте спонсором видання —
Розкажіть про Голодомор світові**

Canadian Institute of Ukrainian Studies, 430 Pembina Hall,
University of Alberta, Edmonton, AB T6G 2H8 Canada
E-mail: cius@ualberta.ca; www.cius.ca
Tel: 780.492.2972 Fax: 780.492.4967

Toronto Book Launch: Anna Yaroslavna, Queen of France & Princess of Ukraine

By Walter Derzko

On November 9, 2011, the book launch of Andrew Gregorovich's latest work *Anna Yaroslavna, Queen of France and Princess of Ukraine* took place at the Faculty Club at the University of Toronto.

The book is dedicated not just to Princess Anna Yaroslavna, (the daughter of King Yaroslav the Wise), who was born in 1032 in Kiev (old spelling), and who became Queen of France in 1051, but also to her three sisters; Elizabeth (Queen of Norway), Anastasia (Queen of Hungary) and Agatha (Princess of England and Scotland). This is the first English book written about Queen Anna Yaroslavna and includes all of the 12 known portraits of Queen Anna that are published for the first time in one book.

Little is known about Princess Anna. Andrew Gregorovich approached this like a detective story, as he visited London, France and Ukraine, researching materials for the book. I wish I had a book like this when I was growing up and was attending Ukrainian school. Ukrainian history would have been far more exciting and relevant to the world history that I studied in public school or high school.

After an interesting introduction to the genesis of the book by Anna Trojan, the audience then was treated to a magical scenario written by her, that of a medieval recreation of the Coronation of Queen Anne, including music, costumes and all the pomp and ceremony. The moment was enhanced by decorations in the faculty club. Prominently draped on the front balcony was Queen Anne's diamond-shaped coat of arms with a field of *fleur-de-lys* on the left in the diamond and the Golden Gates of Kiev on the right representing her Ukrainian heritage, topped by the royal crown.

The dinner menu honoured all five nations. Pickled herring and smoked salmon *hors d'oeuvres* from Norway. Cream of Leek, Potato & Stilton Soup via Scotland. The main entrée from Ukraine featured Chicken Kyiv and roasted potatoes. Hungary added its famous ratatouille. Dinner was topped off with dessert - *Crêpes Jubilee* from France.

Several interesting historic facts are in the book or were mentioned by the speakers and by the author, Andrew Gregorovich himself:

"Tonight, we all bear witness to a historic event, because this is the first book in English about a glorious chapter in Ukrainian history, when our royalty, when the beautiful daughters of Ukraine's King Yaroslav the Wise, are recognized as part of the ruling houses of Europe in the eleventh century" proudly proclaimed Anna Trojan. Ukraine is seen as a "powerful, cultured and influential country and as

a contributor to the preservation of Christianity and scholarship in medieval Europe. Tonight, we bestow a beautiful legacy on our children, grandchildren and great-grandchildren in Canada and throughout the world."

Now, when we study about *The Crusades*, William the Conqueror or see a film about Robin Hood, today's youth will be able to say that King Richard the Lion Heart was a descendent of a Ukrainian Princess of Kyiv.

Our history goes back a lot further than the 10th century. Andrew Gregorovich reminded the audience that Professor M.Y. Videiko in Kyiv showed that the DNA from Ukrainians living today can be traced back to inhabitants of these same lands over 7,500 years ago.

The word "Ukraine" was first used in 1050, so we can legitimately consider Princess Anna a Ukrainian.

In 1050, Kiev already had a population of 100,000 compared to Paris, which was still tiny at 25,000. Kievan Rus was the biggest state in Europe. Moscow didn't even exist yet.

Between 988 and 1240, there were 38 marriages of Kiev royalty to royal families in Europe. Queen Elizabeth II announced her connection to Ukraine in 1966. She was descended from both William the Conqueror and King Harold, whose daughter Gytha was married to King Vladimir II Monomakh of Kiev.

From childhood, Princess Anna, the most beautiful of Yaroslav's four daughters, was happy, mischievous, had a mind of her own, was a quick learner and rode a horse better than all her brothers. She became a devoted Christian, was literate and ready to become a royal consort. Yet she managed to avoid getting royal suitors. There is conjecture that she had a secret love. As her eighteenth birthday approached, she was summoned to meet the royal envoys from France, seeking her hand in marriage for their widowed King Henry I of France. Her father reminded Anna that this was an important alliance. And faithfully, Anna agreed to do her royal duty. Between the first and second visits of the French envoys, Princess Anna mastered the French language perfectly. She was also fluent in several others. The year was 1051.

King Henry adored his new wife Anne. He never refused her anything. When she gave birth to their eldest son, she called him Philip, perhaps in memory of her love for Philip, a Ukrainian knight charged by her father to escort her to France. She never saw Kiev again.

After the death of King Henry in 1060, Queen Anne capably ruled France for over 20 years, signing royal documents with her Cyrillic signature, while her husband King Henry I was illiterate, signing his name with the mark of the

1 – Author Andrew Gregorovich talks about his new book *Anna Yaroslavna, Queen of France and Princess of Ukraine*

2 – Coronation in scenario of Kievan Princess Anna Yaroslavna becoming Queen of France

3 – L. to R.: Anna Trojan, Olya Adamec, Vera Melnyk, Andrew Gregorovich, Raya Juchymenko, Ihor Prociuk

cross.

At the end of the evening, Professor Paul Robert Magoci praised the book for being accessible to the average reader and not just academics. Oleksandr Danyileiko, Consul General of Ukraine in Toronto, mused that Yaroslav the Wise, the father-in-law of Europe was in fact creating the first European Union one thousand years ago by marrying off his daughters to European heads of state. Who knows? Had it not been for the later infighting in Kievan Rus', maybe today, the EU would be centered in Kyiv and not Brussels, and France would be vying to join the

Ukrainian-centric EU and not the other way around. This book would not have been possible without the generous support of three foundations in our community: Taras Shevchenko, St. Volodymyr Cathedral and Prometey.

These and other fascinating stories, mysteries, legends and historic facts you can find in this important popular and academic work - *Anna Yaroslavna, Queen of France and Princess of Ukraine* by Andrew Gregorovich (ISBN-978-0-92153-81-6). This book would make a great Christmas gift or a significant addition to any home or student's library.

Всі фотографії роботи Віри Ке

Дата в грудні

23 грудня 1873 р. засновано у Львові Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка, спершу як Товариство ім. Шевченка – з метою створити базу для вільного розвитку української літератури і науки поза засягом російської цензури й адміністративних утисків. Воно розпочало діяльність придбанням друкарні та видаванням книжок. У зв’язку з конечністю розгортання наукової роботи після Емського указу 1876 р. і дальших заборон та обмежень Літературне Товариство ім. Шевченка реорганізовано у 1893 р. в Наукове Товариство ім. Шевченка. Це було здійснене за зразком західноєвропейських наукових установ. Всеукраїнське значення і престиж у науковому світі НТШ набуло під керівництвом Михайла Грушевського. Переїхавши 1894 р. до Львова, він вплинув, що переведено 1899 р. зміну статуту з розподілом членства на “дійсних” членів, вибраних

Секціями, і звичайних членів, що не мають вирішального голосу в наукових справах, чим надано НТШ більше академічного характеру. Під проводом М. Грушевського як голови, М. Гнатюка як секретаря та І. Франка як директора Філологічної Секції НТШ розбудувалося у фактичну Академію Наук і здобуло для Галичини та Львова передове місце в національному і культурному розвитку. Провідне місце у видавничій продукції НТШ посідали “Записки НТШ”, що були репрезентативним органом не тільки НТШ, але й усієї української науки. Широко розгорнула працю за цей період очолювана М. Грушевським Історично-Філософічна Секція, що в ній згуртувалися майже всі видатніші тогочасні українські історики.

У 1940 р. після приходу у Львів більшовиків Товариство було розгромлене, його музеї та колекції розчленовані між різними установами, окремі діячі репресовані

Будинок Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка у Львові

та навіть фізично знищені.

Проте вже після війни численні діячі НТШ, що подалися в еміграцію, на своєму з’їзді в Баварії у 1947 р. відновили діяльність НТШ. У зв’язку з міграцією переміщених осіб у різні країни вільного світу в діаспорі утворилося *чотири краєві центри НТШ* – у США, Канаді, Австралії та Сарселі (Франція). Упродовж

останніх 50 років діаспорні крайові Центри НТШ достойно представляли у світі вільну українську науку, в першу чергу українознавство.

У період так зв. перебудови і з наближенням розвалу СРСР вчені Львова 21 жовтня 1989 р. відновили діяльність НТШ в Україні як суспільного сектора української науки.

Людина тисячоліття

У Великій Британії визнали Вільяма Шекспіра людиною тисячоліття, а його твір “Гамлет” проголосили найкращим твором ери і таким, що перевершує Дев’яту Симфонію Бетховена та Сикстинську Каплицю, яку розмалював Мікеланджело. Очевидно, цілий світ і всі генерації не мусять з тим годитися. В історичних записках Шекспір з’являється три рази: 1582 р. згадано про його подружжя з вагітною 26-літньою жінкою Анною Гатавей. Відтак хрещення його доньки Сузання, а пізніше, у 1585 р. – народження близнят Юдіт і Гамнета, який помер, коли йому було одинадцять років. Шекспір і його родина секретно визнавали римо-католицизм, який у ті часи був переслідуваний. Під час володіння Єлисавети Першої понад 200 католиків, між ними вчених і видатних людей, публічно чи то повішено, порізано, заки вони були живими, скастровано, почетвертовано, втоплено. Це можна побачити навіть у сучасному фільмі “Елізабет”. Шекспір з родиною ховалися на півночі, в Ланкаширі, останньому бастионі римо-католицької релігії.

Деякі біографи дошукувалися в його сонетах слідів його гомосексуальності, або двостатевості, одначе деякі фрази в сонетах категорично потверджують, що Шекспір був нормальним чоловіком, “стрейт”! Дивно, одначе, що ця людина тисячоліття з “Гамлетом”, кращим від 9-ої Симфонії Бетховена, написала драматичний твір, який признали найгіршим. Це “Тітус Андронікус”,

Вільям Шекспір

в якому генерал мстить за згвалтування і покалічення його доньки. Один із видатних критиків висловився, що “Тітус Андронікус” – це не натхненна, найдурніша драма, яку коли-небудь хтось написав. Деякі знавці літератури ж навіть сумніваються, чи Шекспір написав цю драму, а видатні шекспірівські критики, як, напр., Джансон і Тейлор Кулрідж взагалі відмовилися писати про цей твір критику.

“Тітус Андронікус” тепер можна побачити в кіно. У цьому фільмі Антоні Гопкінс грав знову канібала, Тітуса. Недавно він грав збоченця-канібала у фільмі “Felicia’s Journey”. За цю роль він дістав Оскара. Видно, люди люблять брутальність, кровопролиття, коли підтримують такі фільми, дарма що фабула в них зовсім дурна. Шекспір напевно не хотів би, щоб “Тітуса Андронікуса” воскрешали, в якій то не було би формі. Так само, як і Шевченко був би радий, якби його драму “Назар Стодоля” також зняли з репертуарів театрів. Ця драма не гідна генія.

Хай буде світло! Хай буде “Новий Шлях”!!!

Українська еміграція ділиться на дві партії: ПОЛІТИЧНИХ ВОЖДІВ І СУСПІЛЬНИХ ДІЯЧОК. “Політичні вожді” часто везуть “суспільних діячок” на засідання, а самі йдуть грати в шахи, а “суспільні діячки” кажуть “вождям” виносити гарбіч. Щоб між тими “партіями” існувала згода, всі йдуть співати до молодіжного хору, створеного трохи з “ЧЕТВЕРТОЇ ХВИЛІ” і трохи із залишків давніх хорів.

Рішили також видавати “ЖИВУ ГАЗЕТУ”, бо паперова газета щораз дорожче коштує. Тільки що “ЖИВУ ГАЗЕТУ” не можна позичати...

* * *

В Україні так їздять автами, що пасажери мусять молитися до всіх святих – католиків і православних.

* * *

Благословення “ксьондзів”, що належать до ще “советського”, або російського патріархату, – не важні!

* * *

У кожную п’ятницю хто їде автом, мусить дуже уважати. Жінки не сміють звертати наліво, де написано “Но лефт тирн”, а чоловіки хай не задивляються на перехожих жінок, бо вистачить одної, щоб стала кісткою в горлі.

Страх перед числом 13 називається “ТРИСКА ДЕКА ФОБІЯ”. Ця “фобія” почалася на останній СВЯТІЙ ВЕЧЕРІ, коли при столі сиділо 13 осіб – 12 апостолів і Христос.

А я все в п’ятницю молюся: “Боже, Ти поміг стільком дурням видати книжку, то чому не допоможеш мені?”

* * *

Старайтеся, щоб в організаціях члени не товкли “ВОДИ В СТУПІ”, тільки щоб шукали нових ідей, і щоб ті ідеї ввійшли в життя.

* * *

Співайте в хорі так довго, доки ноти вискакують з вашого горла в добрій тонації.

* * *

Уважайте, щоб ваша едукація не переросла вашої інтелігенції.

Перші українці-поселенці в Канаді

7 вересня 1891 р. на кораблі “ОРЕГОН” до Монреалю прибули Василь Єлиняк та Іван Пилипів, перші українські поселенці в Канаді. До 1894 року пожаданими поселенцями в Канаді були лише переселенці зі Західної Європи або Сполучених Штатів Америки. Канада мала велику кількість землі, багатої до ужитку, що лежала облогом, бо не було людей до праці. І Канада розпочала гнучкові розшуки за поселенцями. Через ту “гарячку Канади” в Монреалі опинилися Єлиняк і Пилипів. Пилипів вмів писати і читати, бо ходив чотири роки до школи в селі Небилові. І трохи говорив німецькою мовою. Мало хто з його ровесників умів читати. З Монреалю вони поїхали до Вінніпегу. На станції їм дали чоловіка, що говорив німецькою і українською мовами. Він показував їм поля (вони обидва могли їздити залізницею, бо їм не треба було платити за квитки). Вони

Перші українці-поселенці в Канаді

вибрали ферми, які їм найбільше подобалися, і платили по 10 доларів

за землю. Вони обидва то разом, то окремо поверталися до свого

села, робили пропаганду і забирали щораз більше родин у Канаду. Земля за 10 доларів дуже всіх манила, однак щоб заплатити за першу “шифкарту”, Пилипів мусів продати пару коней, воли і шматок поля. Потім йому платили, щоб він їздив по селах і збирав охочих виїхати в Канаду. У селах люди його випитували, що він бачив у Канаді, і їм тяжко було повірити, що в Канаді можна купити землю за 10 доларів! Але Пилипів мав дар переконування і дар комерційний. Він назбирав дуже багато родин, що поїхали з ним у Канаду, і він розбагатів, і вони стали в Канаді багатими. Його треба би згадувати не тільки як першого українця в Канаді, але й як вмілого та заслуженого пропагандиста заселення Канади українськими поселенцями. Всі, що його послушали, включно з ним, стали багатими людьми – це також тому, що, вони постійно вперто і тяжко працювали.

Про дар любові

Є різні роди любові, і всі вони мають свою цінність. Філософи філософують про любов, письменники прикрашають любов квітами, гірляндами, зірками, місячними ночами. Психологи вважають, що любов – це суміш 5-ти різних сил: статевого притягання, психологічного збудження, бажання інтимності, сильної потреби почувати себе бажаним і потрібним іншій особі і періодичного страху, щоб не згубити любленої людини. Деякі психіатри зводять емоційні проблеми людей, а в тому і ставлення до любові, до двох типів поведінки: людина з психічними проблемами йде крізь життя, ніби кричучи всіма своїми діями: “На милість Богу, любіть мене!” І творить та вигадує мільйони різних маніпуляцій, щоб здобути для себе чийсь любов. А здорові люди всюди шукають когось, кого могли б любити. І коли раптом зауважите

зміну в людей, які хотіли лише, щоб їх любити, це означає, що вони почали усвідомлювати, що треба перестати вимагати: “Любіть мене” – а треба робити протилежне і почати любити когось... декого... всіх... Надзвичайно гарно пише про любов Апостол Павло в листі до коринтян. Він пише: “Навіть якщо б я говорив мовами людськими і ангельськими, але не мав любові, то мої слова були би гудінням міді або брязкотом цимбала. Я знаю, і то напевно знаю, що тільки три речі тривають вічно, а це: ВІРА, НАДІЯ, ЛЮБОВ. З цих трьох – найважливіша любов”. Однак за дефініцією дослідників, любов – це просто правильна комбінація хімікалій мозку, які спонукують залюблення.

Не даремно філософ Фрідріх Ніцше назвав залюблених людей – щасливими ідіотами! Тільки що залюблення і любов – це не одне і те саме.

Коли було найкраще життя?

Від людини залежить вік, а властиво, за яким календарем живе. Найкраще було жити в Старому Завіті. Адам жив 930 років. Метузелей жив 969 років. НОЙ-будівничий і капітан “АРКИ” жив 950 років. АВРААМ – патріарх стародавнього Ізраїлю – жив 127 років. СУРА (здається, його жінка) вродила першу дитину, коли мала 90 років.

Я приїхала до Канади давно, але не в Старому Завіті... Колись не було так зле: буханець хліба коштував 10 центів. Правда, потім подорожів... Вагони, запряжені в коні, а не в мотори, розвозили по хатах молоко, масло, яйця. Українці мали свою пекарню “Бівер Бред”, а Бориса Вжесневського ще не було на світі. Українці мали молочарню “РОДЖЕРС”. Тепер “РОДЖЕРС” – це телевізійна мережа, через яку кожної суботи українці дивляться пристрасно на “КОНТАКТ”, де спеціальне місце здобув собі додаток “ОЧИМА КУЛЬТУРИ” – д-ра Марка Роберта Стеха.

В часах “ЯК БУЛО КОЛИСЬ” співаки мали правдиві голоси і при кожній нагоді співали: “Владико неба і землі”. В усіх голлівудських фільмах чоловіки завжди носили на головах капелюхи, курили і щохвилини питали: “Ду ю вонт е дрінк?” Цю фразу повторювали в кожній хаті, куди приходили гості. В ті часи слово “дієта” не було популярне, але зате дуже популярні були пости з різних причин, переважно релігійних. На забави чоловіки приходили з власними горілками за халявами

або за пазухами. Буфет був завжди в заряді пань – вони, здається, вже позникали з цього світу. Шкода, бо вони пекли чудові, високі смачні торти і робили відкриті канапки, за якими я тужу, бо вони стояли, як забуті єгипетські піраміди. А оркестра грала “танга”, “фокстроти” та мелодії для “присядів” і високих скоків з розкряченими ногами у повітрі! А будинок УНО на вулиці Коледж був найкращою архітектурою на схід від Кенсінгтон маркету. Так і тепер, як і було колись, люди люблять горілку. Люди пили горілку на здоров’я, а вмирили від вірусів. Лікар, що дозволяв кожному випити дві чарки горілки, придбав собі дві чарки – пів-літра кожна.

Королівська канадська кава

До великого горнятка (8 унцій) влити гарячої кави.

Всипати до неї пів-ложечки цукру.

Влити унцію кленового лікеру та унцію горілки (“Rye Whisky”)

Наверх покласти збиту на піну солодку сметанку.

Відразу пити.

Слухайте українську
ЩОДЕННУ радіопередачу

ПІСНЯ УКРАЇНИ

з радіостанції CJMR
на хвилях 1320

Від понеділка до п'ятниці—
7:30 до 8:00 ввечері

Субота і неділя—
5:00 до 5:30 пополудні

Керівник і ведуча програми
– Оксана Сидорчук Соколик

Телефон 416-536-4262

Daily Radio
SONG OF UKRAINE
P.O. Box 2, Station "D"
Toronto, Ontario M6P 3J5
Canada

В Торонто відзначено дві великі дати

Оксана Бризгун-Соколик

Так як і щороку, вже традиційно члени Товариства Українських Колекціонерів запропонували зацікавленим свої різного роду колекції. Цьогорічна виставка була присвячена двом важливим датам – 120-літтю української імміграції до Канади та 100-літтю Пласту. Виставка відбулася 29 жовтня у приміщенні Української Суспільної Служби в Торонто на вул. Блур-Захід, вступ безкоштовний.

Експонати були виставлені в рамках, які поміщували 16 сторінок одної тематики, і повторень не було.

Обидві великі дати були цікаво наświetлені колекціонерами. Таблиця/рамки 120-ліття мала марки, які видала Канада з відношенням до українства. Марки, які були офіційні, але зроблені на замовлення організації чи приватних осіб. Також марки – сіндерелли, наліпки для відзначення певної події чи особи. Конверти з печатками місцевостей у Канаді з українськими назвами, також печатки тематично українські та багато іншого цікавого.

100-літтю Пласту було присвячено аж три рамки. Домінували

Зліва направо: Ярема Заставний, Роман Заставний, Ярослав Заставний, Петрусь Заставний

українські пластові картки, привіти з Джемборі, фотографії визначих подій та осіб у Пласті. Коло них стояв у пластовому однострої пл. сен Ярослав Заставний та давав пояснення усім зацікавленим. Зворушливим виявився прихід на виставку його сина та двох онуків – усіх у пластових

одностроях!.. Так було радісно, що всі три покоління цікавляться збіркою пластових меморабілій!

Крім тих 4-ох рамок, були цікаві рамки з паперовими грішми першої нашої Державності минулого століття, збірка марок Незалежної України від 1991 року, як і провізорії перших

років самостійності 1991–1993 років. Документи про історію української пошти першої Державності. Великі фотографії канадських гокеїстів з їхнім підписом, цікаві рамки з матеріалами про Чорнобиль, картки, що зображають українські традиції та багато іншого цікавого і повчального. Всього на виставці було близько 30 рамок/таблиць.

Товариство замовило у канадської пошти марки, присвячені 25-літтю Чорнобильської катастрофи. Ці офіційні марки, як і конверти-першоднівки з ними, можна було собі набути на виставці.

Назагал це був цікавий, конструктивний матеріал для молоді, школярів та членів молодіжних організацій, як і для всіх нас, про нашу історію, культуру, працю, наше минуле та сьогодення. Це була рідкісна нагода побачити так багато в такому короткому часі!

Голові Товариства Українських Колекціонерів Славкові Калинові та членам Товариства треба погратувати та побажати успіхів на майбутнє! А членам нашої громади подякувати, що цікавляться і тим заохочують колекціонерів до подальшої праці!

Монреальський осередок НТШ при праці

Монреальський осередок НТШ під керівництвом проф. Люби Жук розпочав свій осінній сезон доповіддю проф. д-ра Франка Сисина, яка відбулася 23 жовтня 2011 р. Відкриваючи програму, проф. Жук привітала шановного доповідача і присутніх (прибл. 40 осіб) та попросила проф. Романа Сербина представити гостя.

Франк Сисин народився 1946 р. у Клифтоні, штат Нью-Джерсі, США. Університетську освіту здобув у Принстоні, Лондоні і Гарварді. Він – визначний дослідник української і польської історії, провідна постать у

розвитку історичної науки у США, Канаді, Україні й Німеччині протягом трьох десятиліть. Він є професором відділу історії та класичних студій в Альбертському Університеті, а від 1990 р. – директором Центру Досліджень Історії України ім. Петра Яцика при Канадському Інституті Українських Студій. Він також головний редактор монументального проекту – публікації англomовного перекладу “Історії України-Руси” Михайла Грушевського. Він є автором численних наукових праць і студій в ділянці історії, української

історіографії та ранньомодерної політичної культури України.

Доповідь проф. Сисина на тему „Взірцевий душпастир – життя і науковий доробок о. Михайла Зубрицького (1856–1919)” була інформативна і цікава, тим більше, що ця незвичайна людина загальної публіці була відносно маловідома.

Михайло Зубрицький народився в селі Кіндратів Турківського повіту в сім’ї дрібного шляхтича Івана Зубрицького. Початкову освіту здобув у сільських вчителів, згодом у Дрогобичі, де й вступив у гімназію і вчився разом з Іваном Франком, з яким заприятелював і підтримував особисті та наукові стосунки до кінця його життя. Закінчивши духовну семінарію, він одружився з Ольгою Борисевич та отримав парافیю у селі Мшанець, повіт Турка (тепер Старосамбірський район), де працював парохом від 1883 до 1914 року. (Цікавий факт – саме з цього села походить дід доповідача). Там розкрився талант о. Зубрицького не лише як відданого священика, але й як письменника, аналітика, етнографа, який створив справжню енциклопедію Бойківщини.

Отець М. Зубрицький написав понад 300 праць, де описував життя бойків, традиції та звичаї бойківського краю, навіть детально описав одяг, взуття, сільські будинки, знаряддя праці, способи заробітків і т. д. Все це на основі власних спостережень, зібраних у селі документів та усних розповідей живих людей. Ці його зібрані матеріали – це неоціненний скарб для нових дослідників та етнографів.

Він не мав жодних спеціальних студій для цієї роботи, ані доступу

до бібліотек чи архівів. У нього була лише велика любов до своєї культури, до свого народу і бажання послужити йому. Він став прикладом того, що може зробити одна людина для рідного народу навіть у найбільш несприятливих умовах.

Під час Першої світової війни о. М. Зубрицький зазнавав переслідувань австрійської влади – обшуки, ув’язнення, наклепи і звинувачення в москвофільстві, хоча він не любив москвофілів і викривав їх у своїх публікаціях. Все це підірвало здоров’я священика, і у 63-річному віці він відійшов у Вічність, але залишив дітей, яким зумів дати добру освіту і виховати їх у християнському та патріотичному дусі.

Завершуючи свою доповідь, проф. Сисин звернув увагу на те, що він є в контакті й отримує деякі матеріали про о. М. Зубрицького від його 99-річної внуки, пані Люби Левицької, широковідомої невтомної і жертвовної працівниці для добра української громади, а особливо дітей і молоді в Монреалі, яка й досі зберегла світлу пам’ять та щире зацікавлення українськими справами в діаспорі і в Україні.

Саме вона через п. Ярослава Чолія передала вітання для зібраних членів і прихильників НТШ, а для доповідача ще й дарунок – книжечку “Світло душі родини Левицьких” (Видавництво „Літопис УПА”, 2011 р.).

За цікаву, глибоко продуману і старанно опрацьовану доповідь слухачі нагородили проф. Франка Сисина щедрими оплесками, а щирі подяку від присутніх склав йому проф. Радослав Жук.

Надія Хмара-Олійник

УКРАЇНСЬКА ТЕЛЕМЕРЕЖА
КАНАДА УКРАЇНА США
www.infoukes.com

КОНТАКТ

ЩОСУБОТИ
О 1:00 ГОД. ПОПОЛ.

Будьмо в КОНТАКТі !

2336-A Bloor Street West, Toronto
Tel.: 1-800-KONTAKT Fax: 416-762-6633 e-mail: studio@kontakt.ca